

บทความวิจัย**การพัฒนากิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน
สำหรับเยาวชนใน จังหวัดนราธิวาส**

อุษณี แวอุซัง *

สุธาสนี บุญญาพิทักษ์ **

วัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิล ***

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นด้านปัญหาชุมชน เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชนของเยาวชนในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส และ 3) เพื่อประเมินประสิทธิผลและความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่าย ในการเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาที่มีความจำเป็นในการจัดการปัญหาชุมชนของเยาวชนในบริบทสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียนอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ด้านปัญหาขยะ ที่ส่งผลทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน อีกทั้งโรงเรียนยังเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งควรมีการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเหมาะสมแก่การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนรวมถึงกิจกรรมอื่นๆ และกลุ่มที่ควรจะทำให้มีความสำคัญ เพื่อการจัดการปัญหาชุมชน คือ เยาวชน ให้ได้รับการเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภูมิลำเนาในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการสมัครใจลงชื่อเข้าร่วมกิจกรรมค่าย ซึ่งแนวทางในการเสริมสร้างดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมให้อยู่ในรูปของกิจกรรมค่ายกลางวัน ที่ส่งเสริมให้เยาวชนได้ใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมค่ายที่ได้กำหนด 2) กิจกรรมค่ายเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส เป็นกิจกรรมค่ายกลางวัน ระยะเวลาจัด 4 วัน วันละ 8 ชั่วโมง รวม 32 ชั่วโมง โดยกำหนดกิจกรรมไว้ 5 กิจกรรม นำมาสร้างโครงร่างกิจกรรมโดยรวมแล้วกิจกรรมค่ายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี พิจารณาจากผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC) และ 3) ประสิทธิภาพของกิจกรรมค่าย จากการสังเกตและประเมินแนวโน้มพฤติกรรมของเยาวชนผู้เข้าร่วมค่าย โดยภาพรวมพบว่า เยาวชนมีแนวโน้มพฤติกรรมทักษะการจัดการปัญหาชุมชนหลังการ

* นักศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมิน มหาวิทยาลัยทักษิณ

** อาจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

*** อาจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

เข้าร่วมกิจกรรมค่ายสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมค่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่ายอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กิจกรรมค่าย, ทักษะในการจัดการปัญหาชุมชน, เยาวชน, คุณภาพของกิจกรรมค่าย, ประสิทธิภาพของกิจกรรมค่าย, ความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่าย

RESEARCH

The Development of Activities Day Camp for Supporting the Village Problems' Managing Skill of Youth in Narathiwas*Usanee Wae-Useng***Suthasinee Booyapithak****Wallaya Thamaphiban Inthanin******Abstract**

This research aimed to create and assess the measure of critical thinking for Prathom 6 students in Songkhla Primary Education Service Area Office 3. It was scenario testing for measuring the ability of critical thinking in five sections according to Watson and Glaser theory which were the ability of inferences, the ability of assumptions, the ability of deductions, the ability of interpreting information, and the ability of analysing arguments. To find out content validity, difficulty, discrimination, and reliability. To create norms and using guide. The samples were 400 Prathom 6 students in the first semester of 2016 under the Songkhla Primary Education Service Area Office 3. The basic statistics used to analyze data were mean, standard deviation. The procedure used in test development for evaluating content validity was the index of item-objective congruence developed by Rovinelli and Hambleton. Item difficulty was determined with the method of Whitney and Sabers. The discrimination of the tools was determined by Kubiszyn and Borich method. The reliability calculated from the Kuder-Richardson formula 20 (KR-20). The procedure used for creating norms was creating regression equations $T_c = a + bX$

The result of the research found that the measure of critical thinking has content validity by using Index of Congruence (IOC). Every item was between 0.60–1.00 that met the criteria. The difficulty in every item met the criteria between 0.40 – 0.78 by using formula of difficulty index. Discrimination index in every item met the criteria between 0.32 – 0.73 by dividing students into lower and upper group with 27% of sample. The reliability of the measure met 0.90 by using the Kuder-Richardson formula 20 (KR-20) and the T-score is between $T_{28} - T_{67}$

Keywords: Camp activities, Skills in community management, Youth, The quality of camp activities, The effectiveness of camp activities, Satisfaction with camp activities

* Graduate Programmers Master of Education in Research and Evaluation, Thaksin University, Songkhla

** Dr. and Lecturer Program in Research and Evaluation, Thaksin University, Songkhla

*** Dr. and Lecturer Program in Research and Evaluation, Thaksin University, Songkhla

บทนำ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งกำลังลุกลามและทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่กำลังพัฒนา ความเสื่อมโทรมและมลพิษของสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาใหญ่ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความเป็นความตาย หรือเกี่ยวกับความอยู่รอดของมนุษยชาติ ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่า สภาวะที่เสื่อมโทรมหรือเป็นพิษนั้น นอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน จนในที่สุดก็อาจจะเกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ โดยสาเหตุของปัญหาล้วนเกิดจากการกระทำของมนุษย์ (จันทร์จิรา รัตนโพบูลย์, 2549 : 1) พฤติกรรมของมนุษย์นั้นมักก่อให้เกิดมลพิษสิ่งแวดล้อมมีมากมาย เช่น การทิ้งขยะลงบนถนน การทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำลำคลอง การเผาและการตัดไม้ทำลายป่า การทำให้เกิดเสียงดังที่รบกวน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ในด้านต่างๆ ได้แก่ มลพิษทางน้ำ มลพิษทางเสียง และขยะของเสียต่างๆ มลพิษเหล่านี้จะส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ไปสู่ทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่นๆ และกลับมาสู่ตัวมนุษย์ในที่สุด เนื่องจากมนุษย์ต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติในการดำรงชีวิต ดังนั้น การร่วมมือกันช่วยกันแก้ไขและลดการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานการณ์ปัจจุบัน (สาคร ชมพูทัศน์, 2553 : 16)

รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 46 กำหนดไว้ว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอันชอบธรรมหรือพึงพิงจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ หรือวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2548 : 124) นอกจากนี้ การศึกษาของอิสลามยังสอนให้เป็นคนดีก่อนคนเก่ง ซึ่งสอนให้มนุษย์รู้จักรากเหง้าของตนเอง ให้รู้จักคุณค่าและสร้างประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับสัจธรรมของมนุษย์ เกิดความสมดุล ครอบคลุมต่อเนื่องและบูรณาการอย่างครบวงจร และเสนอวิธีที่แก้ไขปัญหามากมายที่เกิดขึ้นในสังคมตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติได้ (บรรจง พารุ่งแสง และคณะ, 2549 : 28) ทั้งนี้เพื่อความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงของยุคข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและการใช้ชีวิตประจำวันของคนในสังคม ซึ่งธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงสภาพความเครียด ความทุกข์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีสภาวะอารมณ์แปรปรวนสูง มีความสับสนในการวางบทบาทของตนเองในสังคม ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญปัญหาการขาดความเข้าใจในตนเอง เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นไม่ได้มีขอบเขตเฉพาะการมีความรู้เท่านั้น แต่รวมถึงการมีทักษะการดำเนินชีวิตอันเป็นลักษณะและความสามารถพื้นฐานในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกและความรู้สึกนึกคิดภายในตนเองได้อย่างเหมาะสม จนทำให้บุคคลสามารถปรับตัว และดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างปกติสุข (นิธิมา หงส์ขำ, 2549 : 2)

โรงเรียนนับเป็นสถานที่ให้ความรู้และขัดเกลาจิตใจให้แก่เยาวชนภายใต้การดูแลของครู จึงต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้มีความสะอาดเหมาะสมแก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเยาวชนให้มีความพร้อมสู่การดำเนินชีวิตในสังคม ตลอดระยะเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียน เด็กจะต้องประสบกับสิ่งแวดล้อมที่มากกระทบต่างๆ อยู่เสมอ สภาพการจัดการบริหารสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนและปลูกฝังกล่อมเกลาจิตสำนึกของเด็ก (ณัฐยานี พลศรีเมือง, 2550 : 2) ดังนั้น โรงเรียนจึงควรเป็นสถานที่ที่จะสร้างเยาวชนแกนนำเพื่อนำร่องการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ โรงเรียน หมู่บ้าน

อำเภอ ตลอดจนจังหวัดที่ตนเองอยู่ ซึ่งจะต้องอาศัยกระบวนการทางความคิด อารมณ์ พฤติกรรม เพื่อจัดการกับสถานการณ์ที่กระทบรบกวนการดำเนินชีวิต โดยบุคคลได้พยายามใช้วิธีการต่างกัน เพื่อคงไว้ซึ่งความสมดุลของร่างกายและจิตใจ (กาญจนา เทพมาลัย, 2551 : 19)

กิจกรรมค่าย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยผ่านกิจกรรมและกระบวนการพัฒนาในการดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะ โดยให้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ให้รู้จักช่วยตนเองและช่วยผู้อื่น นอกจากจะสามารถพัฒนาเด็กที่เรียนอ่อนให้มีโอกาสในการเสริมสร้างสติปัญญาในด้านต่างๆแล้วยังมีกิจกรรมและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงได้ กิจกรรมค่ายจึงเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์แก่เยาวชนผู้ร่วมค่ายได้อย่างครบถ้วน ทั้งการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เข้าร่วมค่ายด้วยกันเอง ความรู้จากกิจกรรมหลัก การผ่อนคลาย และการสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์จากการร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ ประเภทของกิจกรรมค่ายจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมค่าย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจนำกิจกรรมค่าย ในการส่งเสริมทักษะการจัดการปัญหาชุมชน โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแกนนำ เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมค่ายให้รู้จักการเป็นผู้นำเยาวชนที่ดีมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และร่วมกันตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อการช่วยเหลือสังคม นำไปสู่การมีทักษะการจัดการปัญหาชุมชนที่ดี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2558 จำนวน 10,518 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภูมิลำเนาในอำเภอหรือสภะจังหวัดนราธิวาส ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการสมัครใจลงชื่อเข้าร่วมกิจกรรมค่าย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองครั้งที่ 1 เพื่อทดสอบคุณภาพของกิจกรรมค่าย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนรือเสาะชนูปถัมภ์ จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองครั้งที่ 2 เพื่อหาประสิทธิผลของกิจกรรมค่าย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนเริงราชูร์อุปถัมภ์ จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชนสำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส
2. แบบสังเกตแนวโน้มพฤติกรรมเยาวชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่าย
3. แบบประเมินแนวโน้มพฤติกรรมจัดการปัญหา
4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่าย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมค่ายเพื่อการจัดการปัญหา สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นด้านปัญหาชุมชน เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส

1. ศึกษาสภาพปัญหาที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียนและชุมชน โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างของผู้นำชุมชน ตัวแทนกลุ่มแม่บ้าน ผู้นำศาสนา ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน

2. นำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหา มาวิเคราะห์ ศึกษาบริบทของสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียนและชุมชน ศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหา รวมถึงเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน

3. นำความรู้มาสังเคราะห์ กำหนดเป็นจุดประสงค์ของกิจกรรมค่าย กำหนดเป็นของข่ายกิจกรรมค่าย และพัฒนาเป็นโครงร่างกิจกรรมค่าย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส โดยกำหนดวิธีดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นของการดำเนินการเพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 1 โดยวิธีการดำเนินการสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ การสร้างโครงร่างกิจกรรมค่าย การตรวจสอบโครงร่างกิจกรรมค่าย และการปรับปรุงกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส ก่อนนำไปทดลองใช้ และประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาสหลังทดลองกิจกรรมค่าย

1. ขั้นตอนการสร้างโครงร่างกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส โดยใช้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มีขั้นตอนดังนี้

1.1 กำหนดจุดประสงค์ของกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส โดยสังเคราะห์ผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นโครงร่างกิจกรรมค่าย

1.2 สร้างเอกสารประกอบกิจกรรมค่าย ซึ่งเป็นแผนกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส โดยผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมไว้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเพื่อละลายพฤติกรรมสร้างสัมพันธ์

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้นำเยาวชน

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการให้ความร่วมมือ

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเพื่อสร้างมิตรสัมพันธ์

ระยะเวลา 4 วัน วันละ 8 ชั่วโมง รวม 32 ชั่วโมง

2. ตรวจสอบโครงร่างกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส เป็นขั้นของการนำโครงร่างกิจกรรมค่าย มาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรม

วิธีการตรวจสอบโครงร่างกิจกรรมค่าย

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบประเมินความสอดคล้องจากเอกสารงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินโครงร่างกิจกรรมค่าย

2. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาสาระของกิจกรรมค่าย เพื่อกำหนดประเด็นที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาว่ามีความครอบคลุมหรือไม่

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงร่างกิจกรรมค่าย

5. นำแบบประเมินโครงร่างกิจกรรมค่ายที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยทำการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างกิจกรรมค่าย

6. ปรับปรุงและประเมินกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส เป็นการประเมินคุณภาพของโครงร่างกิจกรรมค่ายที่ได้รับการปรับปรุงหลังจากการประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำใช้ทดลองเพื่อหาคุณภาพของโครงร่างกิจกรรมค่าย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้หาประสิทธิภาพ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนรือเสาะ-ชนูปถัมภ์ จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการสมัครใจลงชื่อเข้าร่วมกิจกรรมค่าย ระยะเวลา 4 วัน วันละ 8 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 32 ชั่วโมงและผู้วิจัยสังเกตแนวโน้มพฤติกรรมทักษะการจัดการปัญหาชุมชน และหาจุดบกพร่องของกิจกรรมค่ายเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินประสิทธิผลและความพึงพอใจของเยาวชนต่อกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นของการดำเนินการเพื่อตอบสนองมาตรฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดยกำหนดวิธีการดำเนินการดังนี้

1. สังเกตและประเมินแนวโน้มพฤติกรรมทักษะการจัดการปัญหาชุมชน ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมค่าย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนเรียงราษฎร์อุปถัมภ์จำนวน 30 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการสมัครใจลงชื่อเข้าร่วมกิจกรรมค่าย

2. จัดกิจกรรมค่าย โดยใช้แบบแผนกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design)

3. สังเกตแนวโน้มพฤติกรรมทักษะการจัดการปัญหาชุมชน และประเมินความพึงพอใจหลังการเข้าร่วมกิจกรรมค่าย

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาที่มีความจำเป็นในการจัดการปัญหาชุมชนของเยาวชนในบริบทสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียนและชุมชน พบว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนชี้ให้เห็นถึงความต้องการที่จำเป็นในการเสริมสร้างให้เยาวชนได้รับการเสริมสร้างให้มีทักษะการจัดการปัญหาชุมชน ซึ่งแนวทางในการเสริมสร้างดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมให้อยู่ในรูปของกิจกรรมค่ายที่ส่งเสริมให้เยาวชนได้ใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมค่ายที่ได้กำหนด

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพกิจกรรมค่าย โดยการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างกิจกรรมค่าย โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหา

ชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.4 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.24

3. ผลการสังเกตและการประเมินแนวโน้มพฤติกรรมทักษะการจัดการปัญหาชุมชน โดยภาพรวมเยาวชนมีแนวโน้มพฤติกรรมทักษะการจัดการปัญหาชุมชนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมค่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้สถิติการทดสอบที่แบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent Sampling t-test) และผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่ายอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พิจารณาจากค่าเฉลี่ย

อภิปรายผล

จากการพัฒนากิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยได้อภิปรายผลของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นด้านปัญหาชุมชน สภาพปัญหาที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียนและชุมชนของพื้นที่ในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาสที่เกิดขึ้นล้วนชี้ให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างให้เยาวชนได้รับการเสริมสร้างให้มีทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สอดคล้องกับ แรกขวัญ นามสว่าง และคณะ (2558 : 124) ที่กล่าวถึงความจำเป็นในการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงที่จะต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้ถูกต้อง เหมาะสม และดียิ่งขึ้น

2. ผลการสร้างและประเมินคุณภาพของกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติเพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า กิจกรรมค่ายมีคุณภาพเหมาะสมในการเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาสสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ผลการสร้างและประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญของโครงร่างกิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส ผลปรากฏว่า ความเหมาะสมในด้านแนวคิดพื้นฐาน และหลักการของกิจกรรมค่ายอยู่ในระดับดีมาก ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรมค่ายอยู่ในระดับดี ด้านโครงสร้างเนื้อหาของกิจกรรมค่ายอยู่ในระดับดีมาก ด้านการจัดกิจกรรมค่ายอยู่ในระดับดี และด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับดี สรุปโดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า กิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส มีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 4.4 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.24 แสดงว่ากิจกรรมค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยได้ สอดคล้องกับ สุรางค์ อภิรมย์วิไล (2556 : 159-161) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกงานของนักเรียนอาชีวศึกษา แบบค่ายกิจกรรม พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกงานของนักเรียนอาชีวศึกษา แบบค่ายกิจกรรมด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการประเมินทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และ โกपालัน (Gopalan. H. 1994 : 862-A) ที่ศึกษารูปแบบองค์วิชาชีพของการจัดค่ายพักแรมในประเทศอินเดีย ซึ่งการวิจัยพบว่า การจัดค่ายพักแรมที่จะประสบความสำเร็จได้ จะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ โปรแกรมหลักสูตรบุคคลที่มีส่วนในการสนับสนุน ได้แก่ ชาวค่าย ผู้ปกครอง และบุคลากรในสถาบัน กลุ่มผู้จัดการในการอยู่ค่าย

พักแรม รวมทั้งความน่าเชื่อถือของผู้จัดค่ายนั้น งบประมาณ การเงิน วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น การมีเครือข่ายของกลุ่มค่ายพักแรม กลยุทธ์ในการทำให้ชาวดายพอใจ จนสามารถนำไปเป็นกระบวนการที่เป็นวิชาชีพได้ และทุกอย่างที่กล่าวมา ต้องพัฒนามาจากสภาพความเป็นจริงอย่างมีเงื่อนไขที่เป็นจริงและถูกต้อง

3. ประสิทธิผลและความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่าย ในการเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส

3.1 จากการสังเกตและวัดแนวโน้มพฤติกรรมเยาวชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่าย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งใช้วิธีการทดสอบที่แบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent Sample t-test) (ทรงศักดิ์ ภูศรีอ่อน, 2554 : 145) ผลวิเคราะห์พบว่า แนวโน้มพฤติกรรมทักษะการจัดการปัญหาชุมชนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมค่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ ซึ่งได้ตั้งไว้ว่า เยาวชนในจังหวัดนราธิวาสมีทักษะในการจัดการปัญหาชุมชนหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมค่าย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งใช้วิธีการทดสอบที่แบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent Sample t-test) ผลของกิจกรรมค่ายเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชน สำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาสหลังการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายสูง กว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมค่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ สอดคล้องกับ กานต์ธิดา สังข์เรียง (2548 : 89) วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง ผลปรากฏว่า ทักษะอยู่ในระดับดีมาก 8 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการวัด ทักษะการคำนวณ ทักษะการจัดการกระทำ และสื่อความหมายข้อมูล ทักษะการลงความคิดเห็นข้อมูล ทักษะการพยากรณ์ ทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร ทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร และทักษะการตีความหมายข้อมูลและลงสรุป และอยู่ในระดับดี 5 ระดับ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปส และสเปกกับเวลา ทักษะการตั้งสมมติฐาน และทักษะการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 หลังได้รับการประเมินตามสภาพจริงควบคู่กับการใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนการประเมินและอยู่ในระดับดี และสุรางค์ อภิรมย์วิไล (2556 : 159-161) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบบรมครูเพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกงานของนักเรียนอาชีวศึกษา แบบค่ายกิจกรรม พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบบรมครูเพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกงานของนักเรียนอาชีวศึกษา แบบค่ายกิจกรรมด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการประเมินทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด นั่นคือ นักเรียนอาชีวศึกษามีความพร้อมในการฝึกงานสูงกว่าก่อนเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบบรมครูอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

3.2 จากการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่าย พบว่า เยาวชนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่ายทั้งด้านเจตคติต่อกิจกรรมค่าย ด้านเนื้อหากิจกรรมค่ายและกระบวนการ และด้านความสามารถของผู้นำกิจกรรม พี่เลี้ยง และวิทยากร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทดสอบโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean Value) ซึ่งสอดคล้องกับพัชรภรณ์ ไวกุณฐ์วิวรรณ์ (2550 : 44-45) ได้วิจัยเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง วัสดุและสมบัติของวัสดุ โดยใช้กิจกรรมค่ายของวัสดุศาสตร์ผลการประเมินเจตคติทางวิทยาศาสตร์ พบว่า นักเรียนทุกคนได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 90.56 และ เพลิน อินทศรี (2550 : 36) ศึกษาการพัฒนาเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อมเด็กรักษ์ป่า พบว่า

นักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อมเด็กรักป่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อมเด็กรักป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ซึ่งแปลค่าได้ว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำกิจกรรมค่ายไปปรับใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ที่เน้นให้มีการปฏิบัติจริงและสามารถแสดงความสามารถของตนเองเพื่อสาธารณประโยชน์
2. ควรปรับปรุงเนื้อหาสาระของกิจกรรม ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับช่วงวัยที่ต้องได้รับการพัฒนาในบริบทอื่น ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมค่ายควรใช้กระบวนการกลุ่มทั้ง 3 ขั้นตอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยแบบประเมินที่ใช้อาจจะยังไม่เพียงพอต่อการประเมินทักษะการจัดการปัญหาชุมชนในแต่ละด้าน จึงควรเพิ่มวิธีการประเมินหลายแบบ ให้ครอบคลุมทุกทักษะที่ต้องการวัด

บรรณานุกรม

- กานต์ธิดา สังข์เรียง. 2548. การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. 2548. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- จันทร์จิรา รัตนไพบูลย์. 2549. การพัฒนาชุดกิจกรรมค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณัฐยานี พลศรีเมือง. 2550. การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนเครือข่ายการศึกษาตำบลเวียงเชียงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. การศึกษาอิสระ ศรศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทรงศักดิ์ ภูศรีอ่อน. 2554. การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิธิตา หงษ์ขำ. 2549. การพัฒนาแบบประเมินทักษะชีวิตระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บรรจง พ้ารุ่งแสง และคณะ. 2549. รายงานวิจัย “ประมวลองค์ความรู้ในพหุวัฒนธรรมศึกษาจังหวัดชายแดนใต้”. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พัชรภรณ์ ไวกุณฐ์วิวรรธ. 2550. การใช้กิจกรรมค่ายวัสดุศาสตร์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านลานทอง. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- เพลิน อินทรศรี. 2550. การพัฒนาเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อมเต็กกรักษ์ป่า. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- แรกขวัญ นามสว่าง และคณะ. 2558. “การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2-3,” วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 16 (ฉบับที่ 1). หน้า 124.
- สุรางค์ อภิรมย์วิไล. (2556). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกงานของนักเรียนอาชีวศึกษา แบบค่ายกิจกรรม ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ ศรศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Gopalan, H. (1994). “A model Toward Professionalization of Organized Camping in India (Environmental Education)”. *Dissertation Abstracts International*. 55 (October 1994) : 862-A.